

Symposium van de **Vereniging Gelre** op vrijdag 31 oktober 2025

Maakbare boeren en boerinnen? Landbouw en platteland in Gelderland tijdens de wederopbouwjaren

Locatie: gebouw Impulse (gebouwnummer 115) op de campus van **Wageningen** University & Research.

Tijd: 12.30 – 17.00 uur.

Informatie en aanmelding: info@vereniginggelre.nl.

Tachtig jaar geleden werd Nederland bevrijd en begonnen de wederopbouwjaren. Daarbij ging het niet alleen om het herbouwen van wat tijdens de Tweede Wereldoorlog verwoest was. Velen wilden na de oorlog een nieuwe start maken, het beter doen dan vóór de oorlog. Dat gold zeker ook voor het platteland. De landbouw, vooral de kleine bedrijven op de zandgronden, werd als achterhaald en inefficiënt beschouwd, en de woonomstandigheden als onacceptabel.

Landbouw en platteland moesten vernieuwd worden. Dat gebeurde door ruilverkaveling en mechanisatie om zo de productiefactoren efficiënter te maken. Maar ook de mensen moesten veranderen, ze moesten hun 'traditionele' ideeën opgeven en gevormd worden tot moderne burgers. De boerenbevolking werd als maakbaar beschouwd, zoals historicus Erwin Karel het heeft uitgedrukt.

Op het symposium wordt ingegaan op de middelen die werden ingezet om dat doel te bereiken, zoals landbouwvoorlichtingsfilms en landbouwhuishoudonderwijs, en op verzet tegen de modernisering, zoals bij de discussies over doelmatige boerderijbouw. Dit offensief was uiteindelijk succesvol en de gevolgen ervan zijn nog steeds merkbaar: een hoogproductieve landbouwsector, die helaas ook vervuilend is, en moeilijk te veranderen omdat veel boeren nog steeds het gedachtengoed uit de wederopbouwjaren aanhangen.

Spreekers zijn Sophie Elpers, over de wederopbouw van boerderijen, Peter Veer, over landbouwvoorlichtingsfilms, Jeanne van Poppel, over professor Visser en het landbouwhuishoudonderwijs, en Piet van Cruyningen, over de lange-termijn gevolgen.